

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.



MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.).

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.



Leto XIX.

V Celovcu, 17. maja 1900.

Štev. 20.

Šola in deželni zbor.

II. Naše tirjatve.

Posl. Grafenauer: Besede predgovornikove me silijo, da spregovorim tudi jaz; sicer ne bi bil govoril, a zdaj ne smem molčati. Reklo se je popred (posl. Ghon), da mora biti šola primerna narodu. A reči moram, da se v naši šoli predava mnogo predmetov, ki nimajo praktičnega pomena. Med te predmete štejem najpoprej telovadbo, drugi predmet dvomljivega pomena je petje in tretji risanje. Vi gospodje se z menoj ne bode strinjali, ker je vas malo z dežele. Kdor opazuje mladino na deželi, vé, da se pred in po šoli dosti giblje in doma se kolikor mogoče k delu navaja, tako da več telovadbe treba ni. Dotični odlok deželnega šolskega sveta je v tem oziru tudi že zadovoljil prebivalstvo. Deželni šolski svet se bo lahko prepričal, da telovadba ne more nadomeščevati predmeta, ki se je zdaj postavil na njeno mesto in prepričan sem, da bo deželni šolski svet skrbel tudi za učne moči, ki bodo delile jezikovni pouk, kateri je zdaj postavljen na mesto telovadbe. — Govornik čita odlok določujoč, naj se porabijo po zimi ure telovadbe na slovenskih šolah za nemški, na utrakvističnih za slovenski pouk. — To je dobro in zato napravim svoj kompliment deželnemu šolskemu svetu; le to prosim, naj skrbi, da se naj v ne predolgem času najdejo potrebne učne moči.

Mi Slovenci na deželi imamo o elementarnem pouku vse druge pojme, kakor n. pr. naš kolega Oraš. On pravi, da Slovenci z zgornje Koroške ljudij iz spodnje Koroške ne umé. Tirolec tudi Prusa ne umé, a to so dialekti, v šoli pa se ne učé dialekti, marveč pisni jezik, in če bo gosp. Oraš zmožen pisneno govoriti, razumel ga bo vsakdo.

Druga točka je manjšega pomena. Ne pravim, da bi petje ne imelo nobenega pomena, a to se mi ne zdi praktično, da ima učitelj naročilo: ravno to uro moraš peti. To bi mu moralo biti prosto, in kedar so otroci utrujeni, da pouku ne morejo več slediti, potem je dobro, da učitelj vzame gosli in zapoje kako pesem. Še nekaj se mi zdi nedostavno: Pri maturi se učitelju petje ravno tako uračunava kakor vsaki drugi predmet; in vendar je lahko kdo izvrsten pedagog, a daru petja nima; a dobri pevci niso vselej dobri učitelji. Da, petje je

včasih le zapeljivo in učitelj-pevec je morebiti včasih le predolgo tam, kjer bi ne smel biti, in tam ga ni, kjer bi ga potrebovali.

Nadalje razpravlja govornik, kako se pretirava vrednost risanja in se vrne nazaj k besedam Oraševim: Če Oraš misli, da moramo mi imeti nemške šole, ali da mi hočemo samo slovenske šole, mu povem, da mi niti enih, niti drugih nočemo. Prepričani smo, da je izobrazba le tedaj mogoča, če se otrok poučuje v maternem jeziku. Tako se učé otroci po vsem svetu, zakaj bi se pri nas na Koroškem ne moglo? Mi stremimo in hrepenimo po tem, da bi se delil prvotni pouk tri leta slovenski in potem se naj 5 let, ali če šola trpi, kakor Oraš meni le 6 let, 3 leta obligatno poučuje tudi nemški. Jaz nisem njegovih mislij, da imamo zdaj le 6 šolskih let, imamo jih 8, vsaj nikdo ni prisiljen, da bi moral oproščevati svoje otroke, naj jih da še naprej v šolo, če so mu postavna leta premalo. Če pa hočemo razmere ljudske šole bolj primerne storiti ljudskim potrebam, treba bode učne predmete nekoliko skrajšati; ljudem na deželi ni treba toliko predmetov. Veronauk, čitanje, pisanje, računanje in nekoliko nraoslovja, več kmetu ni treba; kdor pa ima denarja, lahko dá otroka, če je duševno zmožen, potem v višje šole. Na gimnazijah bodo potem profesorji sevé morali bolj vzgajati in manj predavati. Če se ne motim, pride mnogo nadarjenih fantov na gimnazijo in tam pač poslušajo predavanja, med predavanjem in poukom je pa velika razlika. Potem imam še opomniti, da se je deželni šolski svet že pred leti izjavil, da se bode uvedla slovenska učna knjiga na utrakvističnih šolah. Danes ne morem gotovo povedati, ali se je tedanja objuba že izpolnila. Kar zadene knjigo samo, rekli so mi učitelji, da je praktično sestavljena. Upam, da se bo ta knjiga, če bi ne bila še vpeljana, kmalu uvedla.

Koroški deželni odbor in naše skladišče v Sinčivasi.

(Konec)

Kar zadene podpiranje skladišč, upa deželni odbor, da bo dobri izgled velikovski (!) pripomogel, da nastanejo skladišča tudi na drugih krajih, a de-

želni odbor je mnenja, da mora biti skladišče tudi potrebno, in upa, da se bo v bodoče v tem oziru bolj sporazumelo poljedelsko ministerstvo z deželnim odborom. (Sevé; strokovnjaki v poljedelskem ministerstvu naj se gredó morda učít h g. — Hocku!)

Reči moramo, da v deželnem zboru že dolgo ni bilo stvari, ki bi bila za nas tolikega pomena. Spominjamo se žalujoči rajske Kranjske, kjer Slovenci dajejo tisoče za nemško gledališče, tukaj pa mi Slovenci v najvažnejših gospodarskih stvareh ne najdemo ničesar, razun strastnega nasprotstva!

Naše skladišče ima na Koroškem pravico prvorojenca. Naše skladišče se je že zidalo, ko je nastala velikovška zadruga, naša pravila so se pol leta popred registrirala, predno je deželni zbor postavil svoja, in ta odklanja podporo, ker se naša pravila niti po obliki, niti po vsebini ne strinjajo z njegovimi! Po obliki, ker so slovenska; torej slovenska beseda zadostuje, da se odkloni podpora! Po vsebini ni take razlike, da bi deželni odbor mogel se nanjo sklicavati! Deželni odbor in kmetijska družba in celovško mesto so doslej bili vedno govorili in sanjali o skladišču v Celovcu; mi smo vedeli za bolj primeren kraj in smo zadrugo napravili tam, a deželni odbor se upa trditi, da sinške zadruga ni mogel podpirati, ker je ona druga v tistem okraju, par vrst sleje pa pravi, da zadruga v Sinčivasi niti za produkcijo, niti za trgovino ni primerna, torej v eni sapi tisti in drugi kraj!! Sinška zadruga pa je prva, nikdo ji te časti ne more vzeti, in ona ima svoje skladišče na edino pravem mestu. Še ni dolgo, kar me je srečal dr. Steinwender na kolodvoru v Sinčivasi; povabil sem ga, naj pogleda naš zavod. Potem me je vprašal, kje bi se še dalo kaj sličnega napraviti. „Najprimernejši kraj je Sinčavas“, sem mu povedal, „a tudi na drugih bi se dalo kaj storiti, a kje, vam ne povem“. „Se vé, je v Sinčivasi skladišče na pravem mestu“, mi je odgovoril, „a v takih rečeh naj bi ne bilo političnega razdora.“ V deželnem zboru je mož na to sevé pozabil in ravno iz političnih nagibov glasoval zoper podporo za naše skladišče!

Kakor se nam dozdeva, je nastalo velikovško skladišče le na migljaj deželnega odbora. Ko smo mi že delali, se je gospoda dogovorila: mi damo 5000 gld.; država bode dala enako veliko in „Südmarcha“ tudi še kaj stori, torej pojde! Zdjaj pa de-

PODLISTEK.

Naše romanje v Rim.

(Piše Fr. Ks. Meško.) — [Dalje.]

V kapelici je dragocen altar. Pri tem je maševal prevzvišeni vladika ljubljanski. Enaki altar je prizidan kapelici zunaj z istimi odpustki. Pri tem je maševal pisec teh vrstic. Do tega je prišel po naključju, ali resničnejše po milosti božji. Ker se je v zakristiji kar trlo duhovnov, in sem videl, da bom čakal vsaj nekaj ur, da pridem na vrsto, se postavim k cerkvenim vratom ter čakam tamkaj. Čez dobre četrt ure res pride duhovnik z ministrantom. Stopim k duhovniku ter ga kar primem za plašč — kakor otrok mater za krilo. Tako sva romala v zakristijo, a manjšo kakor je ona, kjer sem čakal poprej. Pozneje sem videl, da je ta določena le za altar v sv. hišici in zadi prizidan altar.

Takoj, ko je gospod odložil obleko, sem jo začel oblačiti. Oblečen sem čakal še pol ure, potem pa je prišla vrsta na me. Ko sem odmaševal in slekel mašno obleko, me nagovori precej star gospod, češ, da sem ga malo opeharil, ker je on čakal že delj časa. — „Oprostite, nisem Vas videl!“ — mu odgovorim. A dasi sem sicer uljuden človek, žal pa mi vendar ni bilo, da se poprej nisem zmenil za tega gospoda. „Beati possidentes!“ sem si mislil: „Blagor njemu, ki že kaj ima v svoji oblasti in posesti!“

Potem smo imeli skupno sv. mašo na prizidanem zunanem altaru. Med sv. opravilom se

je razlegalo po cerkvi krasno slovensko petje. Idrijske pevkinje so s svojimi glasovi očarale nas, a še bolj druge národe. Vse se je trlo krog nas. Tudi moški glasovi so častno rešili svojo nalogo tukaj in v občé na vsem potovanju. Po sv. maši je škof Anton Bonaventura v krasnih in navdušenih besedah naslikal zgodovino sv. hišice.

L. 1291., ko je papež Nikolaj IV. kinčal stol sv. Petra, in ko so kristjani popolnoma izgubili svete kraje v Palestini, je Bog na čudovit način rešil čast sv. hišice, kjer je Beseda meso postala, kjer je živel v revščini naš Odrašenik! Angeli so namreč prenesli hišico na Trsat v Dalmacijo. Po treh letih, dné 10. decembra 1294 pa je sv. hišica hipoma izginila iz Dalmacije. Angeli so jo prenesli čez adrijsko morje v okolico renatsko, v neki gozdček, ki je bil posest plemenite gospe Loreto. V Dalmaciji je ta dogodek vzbudil veliko žalost. Na mestu, kjer je prej stala hišica, so postavili cerkev. Mnogo se jih je izselilo na Italijansko ter se nastanilo ob hišici.

Ker so se v gozdu ob cerkvi nastanili roparji, so angeli prenesli hišico eno miljo dalje na posest dveh bratov. A ker sta ta zavoljo denarja, ki so ga prinašali romarji, dvignila orožje drug proti drugemu, se je preselila hišica na mesto, kjer je zdaj. Ob nji so sezidali mesto Loreto. Zadnjič je bila prenesena hišica dné 7. sept. 1295. Papež Pavel II. je položil temelj sedanji krasni cerkvi, ki je dostojna sv. hiše. Papež Sikst V. je cerkev dokončal. Svetost te hišice so potrdili nešteti čudeži. Tudi veliki Pij IX. so bili tam ozdravljeni padavice ter so dobili poklic za mašništvo. — Da je to res hišica sv. Družine, je neovrgljivo doka-

zано. Iz Dalmacije je šlo odposlanstvo v Nazaret, kjer je preiskovalo vse malenkosti. In vse se je vjemalo. Iz Italije je šlo takoj po prenesu 16 učenih mož v Dalmacijo in v sv. deželo. Spet so natanko preiskovali. Vsak dvom je bil nemogoč . . .

„In tudi mi verujemo, da je v ti hišici živel in trpela sv. Družina“, je sklenil vladika. „In zato jo poljubljamo s spoštovanjem, poljubljamo jo s hvaležnostjo in ponižnostjo. Kličemo tukaj pred porodico božjo ter ji priporočamo sebe in naše domače, ves verni slovenski národ, da ga ona varuje, da ona prosi zanj . . .“

Ko smo odmolili in so pevci zapeli še par ganljivih pesmij, smo zapustili sveti kraj ter se odpeljali proti Asisi-ju. Kaj naj poročam o Asisiju? Ne morem nič! Zakaj? „Mea culpa — moja krivda, moja velika krivda!“ Na potu od prekrasne Ankone sem namreč v vozu zaspal. In ko je prišel Asisi, sem spaval tako prijetno, da sem se gospodom sopotnikom smilil. Niso me vzbudili in sam se tudi nisem. Še le ko so se vrnili, sem se vzdramil — a bilo je prepozno. Ta smola! No, za pokoro mi naj bode neutolaženo hrepenenje po kraju sv. Frančiška, po porcijunkuli — in pa zavest, da bode si marsikdo mislil o meni: „Kak zaspanec!“ — Prav storite — le smejte se mi!

Prihod v Rim.

Hladno jutro je bilo v sredo dné 25. aprila. Po noči smo nekoliko dremali — ni čuda, saj prejšnjo noč nismo skoro nič spali. Ko se je začelo svitati, pa smo se takoj otresli spanca. Vsi smo se rinili k oknom . . . Rim — Rim . . . težko pričakovanje, nekako kakor slutnja nekaj velikega je

želni odbor svojega ljubljence podpirati ne more, ker je deželni zbor lani bil sklenil, da se smejo podpirati le one zadrugi, ki dobé podporo tudi od države. Država pa ima drugo stališče: Podpirala je sinško zadrugo, ker so tukaj interesenti iz svojega bili zložili za skladišče ogromno svôto 12.000 goldinarjev in ker je ta zadruga pri c. kr. poljedelskem ministerstvu prosila prva za podporo. Pri deželnemu odboru ni prosila, ker je odbor popred vedel, da je škoda papirja in črnica. In zdaj pravi država: dveh zadrug neenako meriti ne gre, dala bom Velikovčanom podpore, če ti dežela podpiraš Slovence v Sinčivasi. A tega naš nepristranski nemški deželni odbor nikdar storil ne bo, zato upa, da bodo njegova „pojasnila“ zadostovala, da se omeči srce c. kr. poljedelskega ministra, ter da daruje 5000 gld., ali magari še več, za „prepotrebni“ (??) velikovški zavod.

Tako se zoper nas bojujejo, a upamo, da zaman. Sinška zadruga ima zdaj okrog 600 udov, velikovška 86; sinška je prevzela najmanj trikrat toliko blaga, kot nasprotnica, in lahko rečemo, da simpatije med národom zanjó vedno rasto.

Naš razvoj je bil doslej tak, da zaupljivo gledamo v bodočnost. Boli nas, da mora naš slovenski kmet plačevati deželi enako z drugimi vred — dá, primeroma več nego drugi — da pa za najbolj potrebne gospodarske svoje naprave ne najde potrebne pomoči. Kot „paria“, brez pravic, bival je naš kmet tukaj in še biva, a zatreti se vendar ne dá in po zadružni poti upamo, da ojačimo naše kmete, da jih izobrazimo in gospodarško povzdignemo na stopinjo, ki je ne more doseči pod vodstvom liberalnih izkoriščevalcev svojih.

O postopanju deželnega zbora samega, in zlasti o drznem nastopu poslanca Plavec-a, ki se ni sramoval priti na dan z zavijanem in osebnimi napadi, spregovorimo sev še obširneje.

Koroški deželni zbor.

25. seja, dné 2. maja. Za izvanredna dela na deželnih cestah se letos potrebuje 56.760 kron. Posl. Grafenauer priznava, da deželni odbor pri cestnih stavbah pravilno postopa; pri podpiranih cestah naj se jarki ne delajo iz lesa, marveč iz kamenja. — Prošnja, da dežela prevzame cesto iz Stopic preko Mlinaré do beljaških toplic, se odkloni. — Deželnemu odboru se naroči, naj dela pri vladi na to, da se razdelita okrajna glavarstva Celovec in Beljak. — Dalje se naroči deželnemu odboru, da preišče slabo deželno cesto v rožni dolini od borovniškega mostú do št. Petra. — Občini Vetrinje se dovoli za cesto iz Spodnje Goričice do Vetrinja 1000 kron podpore. — Na to je bila obširna razprava o gozdskih in pašniških pravicah, v katero sta srečno posegla tudi posl. Grafenauer in Muri. O tej važni stvari bodemo pozneje natančneje poročali po stenografičnem zapisniku.

26. seja, dné 3. maja. Volilna reforma za deželni zbor je zopet šla pod klop! Dr. Steinwender je predložil dotični načrt volilnega odseka, a deželni zbor o njem niti razpravljati ni! Posl. Mühlbacher je namreč predlagal, naj se stvar izroči zopet deželnemu odboru. Kaj naj ta ukrene,

plulo nad nami, je drhtelo v naših sreihi. Hipoma je zaklicel nekdo: „Vidimo ga!“ — In postalo je tiho, s spoštovanjem smo gledali, kako se dviga pred nami mesto — sveto mesto, s svojimi hribi, s svojimi razvalinami, s svojimi kupolami. Pozdravljeni sveti kraji, pozdravljeno središče in ognjišče naše vere!

Ko smo se na kolodvoru uredili, smo se peljali z izvoščeki v mesto, na stanovanja. Prvič sem imel priliko študirati rimske izvoščeke. Originali! Vpijejo grozno, a vendar niso jezni. Mula, ki nas je peljala, je bila precej lena. Prav počasi je cencljala. Njen rahločutni gospodar je tu in tam malo privzdignil bič, a udaril je ni. Le vsakih pet korakov je ponavljal svoj enakomerni: „A — a!“ In mula je udano pokimavala.

Sicer pa so tudi izvoščeki raznih nraij. Ko smo se v četrtek peljali k Mariji Maggioro, ki je precej visoka, nam je živalca opešala. In gospodar je začel vpiti na nas v voz: „Deščende, Deščende!“ (Izstopite!) A sam ni izstopil, ampak je lepo obšel na kozlu. Sicer pa tudi nam ni bilo treba izstopiti. Trije možje so se namreč — ne da bi jih kdo prosil — vprli v voz ter so ga s kobilico vred rivali na hrib.

V občé so Rimljani zelo postrežljivi! Če koga prašaš, kje je to ali ono, ne bo ti rekel: „Idi po ti in ti ulici, mimo tega in tega“. Ve, da ti to itak ni znano in zato kar sam pojde s teboj! A čudaki so! Tako nam je pravil č. g. Jerovšek, kaplan v „Dell'Animi“, da je neke nedelje večja družba šla v albanske gore. Hoteli so jezdit in so si naročili konj. „A ne kobil, konj hočemo!“ so zabičali Talijani! „Ottimo!“ („Prav dobro!“) meni

se ni reklo. — Sklene se, nastaviti tri cestne mojstre s plačo 1200 kron. Posl. Muri ob tej priliki prosi deželnega predsednika, naj so plače cestarjem na državnih cestah iste, kakor v sosednih deželah. — Posl. dr. A. Lemiš poroča o vpeljavi doklade na zasebno vino. Ob tej priliki je udaril tudi po duhovnikih na deželi. Zoper ta predlog govori dr. Metnic in Prettner, in predlog se na to odkloni z enim glasom večine.

Prošnja za podporo k popravi starih slik v Babni vasi pri Tinjah se odkloni. — Daljši razgovor je o prodaji cerkve pri sv. Hemi. Tamošnji samostan s cerkvijo vred je namreč celovški stolni kapitel prodal sestram-benediktinkam v Solnogradu. Dr. Steinwender in tovariši pa zahtevajo, naj vlada kupne pogodbe ne potrdi, ker bi tuje nune umetnin, ki se tam nahajajo, dosti ne varovale. — Mil. g. knezoškof govori zoper predlog in kaže, da nikakor ni opravičen. Trdi se, da so nune pokvarile podobe v svoji kapelici. A to ni res, ker je bila kapelica v takem stanu, da podob ni več bilo mogoče ohraniti. Kar je tam umetnin, se bodo skrbno ohranile, kakor doslej. — Zoper knezoškofa govori dr. Steinwender in Mühlbacher. Kar smešno je, če se ta dva znana nasprotnika cerkve potegujeta prav po farizejsko za cerkveno umetnost, ki jim je sicer deveta briga. — Posl. Grafenauer kaže na nedoslednost deželnega zbora. Sv. Hema je zidala cerkev in samostan za nune-benediktinke, katerim se naj sedaj zopet izroči. In te nune imajo gotovo več smisla za pravo umetnost, kakor naš deželni zbor, ki odklanja vsako podporo za popravo starih cerkvenih stavb, kakor se je tudi danes videlo! V Beljaku in Osajah se nihče ne briga za umetnine, dasi so v veliki nevarnosti. — Steinwenderjev predlog se je na to sprejel, ker si večina našega deželnega zbora ne dá vzeti nobene prilike, da prav očitno pokaže svoje sovraštvo do vsega, kar se le nekoliko tiče vere.

27. seja, dné 4. maja. Dnevni red obsega 25, večinoma manj pomembnih točk. Celovškemu mestu se vnovič dovoli pobirati naklodo na pivo. — Deželna hipotečna banka je imela leta 1899. 3793 kron primanjkljeja, za letos je ta primanjkljaj proračunjen na 11.188 kron. — Za poskuse s streljanjem zoper točo se dovoli 1000 kron. — Pomožnim učiteljem se plače nekoliko zvišajo. — Posl. Hönlinger poroča o agrarični preosnovi; deželni zbor v tej stvari še ni storil ničesar korenitega. — Poročilo o vpeljavi zavarovalnice za žvino se vzame na znanje. — Da se pospešuje planinstvo, se bo ustanovil poseben „planinski svet“. — V Borovljah se ustanovi novo živinozdravniško mesto. — Zavarovalnica za življenje in starost je imela za deželo dober uspeh; a ljudje te dobre naprave ne poznajo dosti, ker se zanjó ni agitiralo. — Okrajnim zdravnikom se plače uravnajo. — Deželnemu odboru se naroči, naj predloži načrt postave, po kateri se namesto sedanjih navedenih (likofnih) listkov vpeljejo nadevne knjižice.

28. seja, dné 5. maja. Najprej se je obravnavalo o deželnem proračunu. Potrebščine iznašajo 3.465.888 kron, pokritje 601.108 kron. Ostalo svôto 2.864.780 kron je treba pokriti z davki. O posameznih številkah bomo še govorili. Zoper proračun so glasovali naši poslanci in to utemelje-

možak. Čez nekaj časa res prižene živalice — a čuda, bile so same kobile! Gospodje so ugovarjali, češ, konje smo hoteli — možkega spola! A postrežljivi mož se odreže: „Sono masculi, sono!“ — „So konji, so!“ — možkega spola. — A spet k stvari! Ko smo se v gostilni pokreptali, smo šli v stanovanja, katera je imel naš oddelek (46 oseb) v zasebnih hišah. No, tukaj je spet bilo nekaj sitnosti. Tako n. pr. dve ženski nista hoteli v stanovanje, češ, „gospodinja ne razume naju in midve nje ne!“ Če bi iskali gospodinjo, ki bi ženici razumela, bi morali menda precej dolgo iskati.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

* Krčmar pride k dijaku terjat dolžnih pet goldinarjev. „Prav“, pozdravi ga dijak, „ravno prav, ali imate menjati?“ — „Imam“, odvrne krčmar vesel, da dobi denar. — „Nate“, reče nato dijak, „nate vam hlače. Vredne so sedem goldinarjev, prosim 2 goldinarja nazaj!“

* „Jurček! Zdaj pa le mirno sedi, če ne boš tepen!“ opominja mamka razposajenega Žoržka v železničnem vozu. — „Mama, če me bote tepli, bom pa sprevedniku povedal, da sem že osem let star, in vi bote morali kazen plačati.“

* Tujeec: „Ali zelo mrjejo ljudje v tem kraju?“ — Kmetič: „No, toliko, kolikor jih pač dva zdravnik skupaj spravita.“

* (Pijače sit.) Mož pride pijan domov. Žena se huduje in reče: „Nikoli nisi pijače!“ — „Večkrat nego ti!“ odgovori ji pijanec.

vali v govorih, katere objavljamo na drugem mestu. Finančni odsek je predlagal tudi resolucijo, da se šolska mladež ne sme udeleževati misijonov. O tem bomo še poročali. — Prošnja skladišča v Sinčivasi se je, kakor smo že zadnjič omenili, odklonila. V razgovor so posegli: grof Lodron, Muri in Plavec. Tudi o tem poročamo še natančneje.

Druge točke dnevnega reda se sprejmejo brez debate in na to se je deželni zbor sklenil z „hoch“-klici cesarju.

Državni zbor.

Doslej je imel državni zbor tri seje, ki so bile vse v znamenju češke obstrukcije. V prvi seji dné 8. maja je ministerski predsednik dr. Koerber predložil tri načrte gledé jezikovne uredbe na Češkem in Moravskem. Načrte je utemeljeval v daljšem govoru, ob katerega koncu je zagrozil, da bo vlada zopet posegla po § 14., če državni zbor ne pride do rednega dela. Čehi so odgovorili z obstrukcijo in zahtevali, da se o došlih prošnjah glasuje po imenih. Takih prošenj pa imajo Čehi pripravljenih 2700. Prišlo je v zbornici tudi do burnih prizorov, ker so na galeriji zbrani poslušalci vmešavali se v razpravo zbornice.

Enako burna je bila tudi druga in tretja seja. Dne 9. t. m. so imeli tudi večerno sejo, v kateri so volili kvotno deputacijo in novega delegata za Koroško. Prej izvoljeni delegat dr. Lemisch je namreč odložil zastopstvo v delegacijah. Sedaj je izvoljen Hinterhuber in kot namestnik Dobernik.

Prihodnja seja je v četrtek dné 17. maja. Vršé se obravnave, da bi Čehi opustili obstrukcijo, ali pa pride državni zbor do rednega dela, je veliko vprašanje!

Delegacije.

Dne 12. t. m. so se zbrale v Budimpešti delegacije. Minister zunanjih stvari Goluchovski je predložil skupni državni proračun za l. 1901. Proračun kaže 357.043.706 kron potrebščine. Potrebščina za vojno znaša 342.118.520 kron in je proti letošnji večja za 19.393.316 kron. Na vojne redne potrebščine odpade 4.272.996, na izvanredne 11.096.000 in na mornarico 4.024.320 kron. Carinski preostanki se proračunavajo na 126.039.249 kron.

Dopisi.

Iz Beljaka. (To in ono.) Cesar je dal požarni brambi za Mlinarče-Dicoves 200 K podpore. — Ravnateljstvo državnih železnic je dobilo novo krasno palačo, ki se je slovesno blagoslovila in otvorila dné 30. aprila. — Tu se je nastanil nov zdravnik dr. K. Hebein. — 36 letni železniški sprevodnik J. Robač se je dné 7. maja sam utopil v Dravi. Bilo se mu je zmešalo. Trupla niso našli.

Iz Bilčovsa. (Judeževi groši.) Čudom smo se čudili, ko smo v 17. štef. „Mir“-a brali, da se tudi naša šola imenuje med onimi, ki so sprejele Judeževe groše nemškega „schulvereina“. Kar verjeti nismo hoteli, da bi to bilo res! Vprašali smo može pri krajnem šolskem svetu, ki so vendar odgovorni za to, kar se pri šoli godi, a nobeden ne vé o kakem grošu, ki bi ga sprejela naša šola od „schulvereina“. Krajni šolski svet za tako izdajalsko podporo ni prosil, in ako bi se mu tudi bila ponudila, bi jo bil z ogorčenjem odklonil, ker ne izdá slovenske mladeži za revnih in sramotnih par goldinarjev! Vprašamo torej: kako je naša šola prišla med one izdajice? In če je res prišlo kaj Judeževih grošev v našo občino: kdo jih je dobil in za kaj so se porabili? Na to vprašanje hočemo odgovora od tistih, katerih se tiče! Mi se sramujemo pred svetom! Mi nočemo biti prišteti tistim, ki za par grošev izdajajo svojo narodnost in za to odločno ugovarjamo temu, da bi se nasprotniki s takimi pripomočki vsiljevali med nas!*)

Iz Bistrice v Rožu. (Praznovanje velikega petka.) Dosti smo doživeli že na Bistrici, kaj takega pa še ne. Na veliki petek, ko ima vendar vsak katolik post ter se postijo celo vojaki, ki se sicer celo leto ne morejo postiti, je plačal tukajšnji fužinski vodja delavcem pri novi elektrarni za večerjo — golaž! In delavci, bodisi v brezbriznosti za cerkvene zapovedi, ali pa večinoma iz krivega strahu pred gospodom, — so jedli. Pa ne vsi. Bili so, hvala Bogu, še nekateri, ki so rajši šli lačni na ponočno delo, kakor da bi pomagali na tak način zasramovati svojo sveto vero. Vsa čast tem možakom! Gospod direktor naj si pa zapomni, da je s tem pohujšljivim činom izgubil pri večini

*) Mi smo za to pojasnilo prav hvaležni! Tako je prav! Sedaj pa pričakujemo tudi od drugih krajev enaka pojasnila, ker res sramota bi bila za nje, če bi v čisto slovenskih krajih zobali iz „schulvereinovit“ jasiij, ali le tista poročila pustili nepopravljena. Zato pričakujemo od rodo-ljubov v imenovanih občinah potrebnih pojasnil!

Uredništvo.

Novičar.

Na Koroškem.

prebivalstva, ki se še zaveda svojih krščanskih dolžnosti, zadnjo pravico do spoštovanja!

Iz Borovlj. (Razne novice.) Tukaj hočejo ustanoviti godbo za Spodnji Rož. Mladih mož, ki bi se hoteli učiti, se je oglasilo že precej. Sedaj iščejo le še kapelnika, ki bi jih izvežbal. — Dne 5. t. m. je bilo v Košentavru premovanje bikov. Prignali so 14 bikov. Darila so sprejeli za najlepše bike posestniki: 1. J. Singer-Helfar v Strugi; 2. J. Oblasser Podgoro; 3. grof Christallnig v Gorih; 4. J. Frumlacher v Medborovnici; 5. Janez Singer v Strugi; 6. J. Lausegger-Wunder v Slov. Plajberzi; 7. J. Koder-Wunder v Kapli. Grof Christallnig je darilo povrnil. — Naša „schulvereinska“ podružnica šteje 112 ugov in je imela v minulem letu 394 K dohodkov. Kot nje tajnik dela učitelj (!) Kusternik.

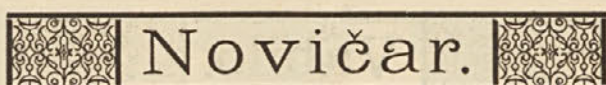
Iz Št. Jakoba v Rožni dolini. (Zahvala.) Srečno smo dospeli od svoje romarske poti iz Rima domu, za kar se prirčno zahvaljujemo dobrotljivemu Bogu, ki nas je varoval vsake nesreče! A prišli smo domu tudi nad vse zadovoljni in veseli; zadovoljni, ker smo v sv. mestu videli in slišali toliko lepega, toliko spodbudnega, da tega kar ne moremo dopovedati; veseli, ker smo tako lepo, brez vse nezgode in brez posebnih težav mogli opraviti svojo božjo pot. Z nekakim strahom smo šli od doma. Kako bo, ko nas bode toliko? Gotovo ne brez zmešnjav in sitnosti! — A nobenega nerada; vse v najboljši zastopnosti, v najlepšem redu! Zaslugo za to pa imajo naši izvrstni, z nami tako potrpežljivi voditelji! Srce nam veleva in hvaležnost nam ukazuje, vsem preč. gospodom, ki so nas s tako potrpežljivostjo vodili in za nas skrbeli, javno izreči svojo najprisernejšo zahvalo! Bog jim povrni! Pred vsem pa se iskreno zahvaljujemo mil. g. knezoškofu ljubljanskemu za vso ljubezen in za vse žrtve, ki so je z nami imeli. Kot majhno povračilo naj prevzvišeni iz naših hvaležnih src sprejme zagotovilo, da nam njegovo preljubeno, ponižno in potrpežljivo obnašanje tudi do najrevnejšega romarja ostane v vednem spominu kot najimenašnja pridiga na našem romanju v Rim. Stotera hvala jim!

V imenu koroških romarjev: *Franc Suster.*

Iz Zgornjega Roža. (Slovenščina pri naših uradih in zavodih.) Hvala Bogu, sem si mislil, ko sem bral v zadnjem „Miru“ dopis iz Bistrice pri Pliberku, da mi nismo sami tuji v Izraelu. Slovensko uradovanje? Tudi naša Št. Jakobska občina je v izključno slovenskih rokah; njej načeljuje župan, ki je odbornik raznih slovenskih društev, tudi „Naše straže“, a naš g. župan uraduje nemško, da, celo z občinami po Kranjskem in Goriškem? Ali je tudi tu strah pred zamero? Saj je vendar okrajni glavar beljaški sam dejal, naj občinsko predstojništvo le uraduje slovensko, češ, njemu ne bo delalo to nikakih sitnostij. Tako ravnamo, potem pa zdihujemo, kako nas tlačijo, ne pomnimo pa Koseskijevih besed: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ Takó županstvo! Kaj pa posojilnica? Naša prva slovenska posojilnica, naroden zavod? Ali mislite, da ta uraduje slovensko? Kaj še! S strankami mora seveda občeovati v domačem jeziku, ker bi se sicer ne razumeli, a z drugimi uradi udariti moramo na nemško struno!! „Et tu Brute“, bi zdihnil Cezar še enkrat!

Iz Šmohora. (Dekan monsignor Jožef Fric.) Po dolgem bolehanju je izdihnil dne 9. t. m. zjutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu svojo dušo naš ljubljani gosp. dekan Jožef Fric, papežev častni komornik, kn. šk. konz. svetovalec itd. 18 let je pokojnik služil pri nas, prej pa kot kaplan v Spodnjem Dravogradu in Pliberku, ter dolga leta kot provizor v Žreclu. Porodil se je dne 7. marca 1839 v Medborovnici, v mašnika je bil posvečen dne 31. julija 1864. Pokojnik je bil jako ljubeznivega in blagega značaja ter zelo dobrotljiv. Zadnja leta je hudo in mnogo bolehal in večkrat je moral iskati zdravja po raznih kopalščih. Ko se je bolezen shujšala, je šel k usmiljenim bratom v Št. Vid ob Glini, kjer je našel jako skrbno postrežbo, a zdravja ne več. Voljno in udan v božjo voljo je trpel in prenašal hude bolečine. Gotovo mu je Bog sedaj bogat plačnik za to! — Pogreb je bil v petek dne 11. maja v Št. Vidu. Sprevod je vodil tamošnji g. dekan Leks, ki je spregovoril tudi ob odprtem grobu nekaj besedij pokojniku v slovu. Nad 25 duhovnikov od blizu in daleč, zastopstva tukajšnje občine, krajnega šolskega sveta itd., sorodniki in več došlih prijateljev je spremljalo pokojnika k zadnjemu počitku. Svetila mu večna luč!

Od Zile. (Razno.) G. Valentin Raunig, učitelj v Št. Štefanu, je prestavljen za nadučitelja v Melviče. Za Št. Štefan je izpraznjeno učiteljsko mesto razpisano do 22. maja. Znanje slovenščine se ne zahteva! Ali slavni c. kr. okrajni šolski svet v Šmohoru ne vé, da v Št. Štefanu še prebivajo Slovenci, da tamošnja šola obiskujejo slovenski otroci? Ali se nam mora vedno meriti s krivično mero? — Pri novačenju v Šmohoru so potrdili 86 novicev. — V Blačah bodo zidali novo šolo.



Na Koroškem.

(Laži nasprotnikov.) Obstrukcija Mladocsehov je dala narodnim našim nasprotnikom povod, da udarijo po svoji surovi navadi po našem gosp. poslancu L. Einspielerju, češ, da on podpira češko obstrukcijo! Tako so pisale v soboto priznane „resnicoljubne“ „Freie Stimmen“, da državnozborna poročila „übereinstimmend“ to pravijo in za njimi je pricapljal Bertschinger v svojem „Wochenblatt“-u kar s celim uvodnim člankom, v katerem izliva ves svoj žolč na našega g. poslancu. — Kaj je na tem? Vse so prav navadne laži nasprotnikov. Pregledali smo več državnozbornih poročil, ki natančno naštevajo one poslance, ki so podpirali Čehe pri glasovanju. Nobeden teh listov ni imenoval gosp. Einspielerja, in vendar „Fr. St.“ kvasajo o „übereinstimmend“ poročilih! Sploh pa se z ljudmi, ki stojé za onimi listi, ne bomo prekarjali! Samo to jim ponovljeno rečemo, da v hiši obojenega ni dobro govoriti o vrvi! Kdo pa je skozi tri leta z obstrukcijo zabranil vsako državnozbornsko delo? Ali ne Nemci, pristaši onih listov? Ali niso ti ravno z obstrukcijo zmagali in tudi drugim strankam pokazali pot, kako se v Avstriji — kaj doseže? Naši volilci dobro vedó, koliko je resnice na pisarenju nasprotnih listov, zato se jim k večjemu — smejejo! Gg. Lackner in Bertschinger naj pa si zapomnita, da ni dobro hoditi na solnce tistemu, ki ima toliko — masla na glavi!

(Osebné novice.) Cesar je imenoval finančnega ravnatelja v Lincu, pl. G l o m e r - j a, za finančnega ravnatelja v Celovcu. — Cesar je podelil vodji godbenega društva v Celovcu, Jos. Reiterju, zlati zaslužni križec. — Dne 9. t. m. je v Celovcu v svojem uradu nanaglomoma umrl dež. inženir R. Zemanek. Svoj čas je vodil stavbena dela pri Franc-Jožefovi cesti ob vrbskem jezeru.

(Nepotrjena postava.) Cesar ni potrdil lovske postave, kakor jo je sklenil lani naš deželni zbor, in sicer iz „načelnih in formalnih uzrokov“. To zopet kaže, kako „premišljeno“ delajo postavodajalci našega dež. zbora.

(Duhovske zadeve.) Č. g. Janez K o k o - s c h i n e g g, župnik v Gnezavi, je postal župnik pri sv. Valburgi in č. g. Jožef L a s s n i g, župnik v Št. Petru v Kačtalu, župnik v Molebihi. — Na sv. Višarje gredó letos č. gg.: Fr. Meško, kaplan v Škocijanu (zakristan), Janez Š n e d i c, kaplan v Spod. Dravogradu in o. Laetus K o v a č, frančiškan v Beljaku. — Za administratorja dekanije Šmohor je imenovan č. g. K. K a l t, župnik v Vižbrijah. — Č. g. J. S c h i w i t z, kaplan v Šmohoru, je imenovan za provizorja ravno tam. — Župnija Šmohor je razpisana do 23. junija t. l. — Cecilijino društvo krške škofije ima na binkoštni torek shod v Celovcu.

Po drugih slovenskih deželah.

(Slomškova stoletnica.) Dne 5. avgusta bodo štajerski Slovenci priredili na Ponikvi, rojstnem kraju Slomškovega, ob stoletnici rojstva tega velikega dobrotnika in prvobornitelja slovenskega ljudstva, velikansko narodno slavnost. Že sedaj vabijo k tej slavnosti tudi slovenska društva po drugih deželah. Slovenska društva naj se že sedaj pripravljajo, da priredimo 5. avgusta na Ponikvi slavnost celokupnega slovenstva!

(Hrvatska mučencev.) Ves hrvatski narod se je dne 7. t. m. spominjal žalostne smrti odličnih sinov Hrvatske, bana grofa Zrinskega in kneza Krste Frankopana, kojih glavi ste padli pred 229. leti pod mečem krvnika v Dunajskem Novem mestu. Delovala sta za edinstvo Hrvatske in nje samostalnost.

(Drobne novice.) Zveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev bode imela letošnjo glavno skupščino dne 8. in 9. avgusta v Mariboru. — V Ljubljani je umrl ugledni posestnik in narodnjak Jos. Peterca. — Dne 20. maja bo na slovenskem dirkališču v Ljubljani peta narodna dirka kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ z zanimivim vspehom.

Križem sveta.

(To in ono.) Na dunajskem vseučilišču so bili minuli teden veliki izgredi. Nemškonacijonalni dijaki so napadali na prav surov način katoliške dijakne in jim zabranjevali vstop v vseučilišče. To je liberalna svoboda! — V Plznu vlada razburjenje proti Nemčiji, ki je po svoji državni zbornici zvišala colnino na plzensko pivo od 4 na 6 mark. Pričakuje se od avstrijske vlade protikorakov proti nemškim pivom. — Pri občinskih volitvah v Parizu so zmagali protisemitje. To je za Francosko velikega pomena. — V Barceloni so bili veliki nemiri. Dijaki so po ulicah napravili barikade. V Tarasu so ljudje ministra Dato kamenjali. — Knezadškofom solnograškim je bil izvoljen po-

možni škof Janez Katschthaler. Novi knezo-nadškof je star 68 let. — Shod slovanskih častnikarjev v bode letos meseca septembra v Dubrovniku v Dalmaciji.

(„Südmarkische Bank“.) Nemci kujejo novo orožje zoper nas. Nemški listi so prinesli oklic na vse Nemce v planinskih deželah, naj si osnujejo takoj „Südmarkische Bank“, ki bo podpirala z denarjem vsakršna nemška rovanja proti Slovincem. Banka bo dajala nemškim poljedelcem in obrtnikom, ki se naselijo med Slovenci, zdatna posojila, kupovala bo slovenske posesti, poučevala Nemce in navduševala k neizprosi bojevitosti ter storila z denarjem sploh vse, da se Slovenci tem hitreje izpodrinejo iz lastnih tal. Proti tej nevarni nemški nakani bo treba podvojene pozornosti; naša denarna organizacija se mora posebno ob mejah pomnožiti ter pritegniti v obrambo pred vsem „Našo stražo“. Nasprotnik bdi in se oborožuje, naj nas ne najde — speče in nesložne!

(Prihod našega cesarja v Berlin.) je dal našim Nemcem najslajše nade in je klub liberalnih nemških poslancev v avstrijskem državnem zboru izrekel zahvalo cesarju, da se je podal v središče vseh nemških želj. Naš cesar je imenoval nemškega cesarja II. maršalom avstrijske vojske, nemški cesar je pa odlikoval kneza Fürstenberga, ki dela pri nas prusko politiko, in ki bi rad postal naslednik Körberjev.

(Vojska v južni Afriki.) Zadnja poročila se glasé za Bure jako neugodno, ker se morajo ti umikati na vsej črti. Angleži so prekoračili reko Zand in Buri so se jim brezvpešno ustavljali. General French se je združil z Robertsom, divizija generala Brabanta pa z armado generala Rundle. Jeden del Angležev je zasedel Winburg, kjer je bilo še nedavno središče burske armade in sedež oranjske vlade. Mafeking še ni prišel Angležem v roke. Pač pa so ti zasedli mesto Kroonstadt. Še vedno se ne gane nobena evropska država ubogim Burom v podporo.

(Gledališče pogorelo.) Dne 6. t. m. po večerni predstavi je začelo goreti gledališče „Cirque“ v Antverpenu. V dveh urah je pogorelo veliko poslopje z vso bogato upravo do tal. Zgorela je tudi blagajna z 70.000 frankov gotovine. Škoda se ceni na več milijonov. Ljudij ni nihče zgorel.

(Nemci so že na delu!) „Deutsches Blatt“ piše: „Ljudsko štetje, ki bode l. 1901., je za avstrijske Nemce, ki prebivajo v narodnostno nemešanih krajih, velikega pomena. Zadnje ljudsko štetje se je izvršilo v teh okrajih v škodo Nemcev (!), kar si je mogoče s tem razjasniti, da mnogi iz naših rojakov niso bili dobro o narodnostnem pomenu ljudskega štetja poučeni, „kako je treba izpolniti popisnih pol“. Da bi se temu prišlo v okom, razpisalo je — kakor isti list poroča — opavsko društvo „Nordmark“ dve ceni na kratek spis, ki naj obsega natančen pouk o ljudskem štetju. Tudi pri nas je treba, da se ljudstvo s poučevanjem dobro pripravi na ljudsko štetje!

(Občina brez otrok.) V vališkem Kantonu na Švicarskem je občina Aussebin, ki ima kakih 60 prebivalcev. 32 let tu ni bilo nobene poroke in najmlajši prebivalec je star 17 let.

(Prusko nasilstvo.) Pruska vlada je zaprla poljsko zasebno višjo dekliško šolo, v kateri so se učenke pripravljale k državni skušnji za učiteljice. S tem je zabranjeno Poljakom imeti vzgojiteljice otrok svojega rodu.

(Uradniški „raj“.) Na Turškem se večkrat zgodi, da je državna blagajnica prazna in da uradniki ne dobijo nobenega plačila. Dne 22. sušca je prišlo 200 žensk v palačo velikega vezirja v Carigradu, da bi tirjale zaostalo plačilo svojih so-progov. Te ženske, od lakote popolnoma onemogle, niso prej šle iz palače, dokler njih prošnji niso vstregli. Dobile so pa samo neki del denarja, ostalo bajé dobijo v enem mesecu.

Naša gospodarska organizacija.

Posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom je imela lani, t. j. v enajstem upravnem letu 173.692 kron 60 vinarjev denarnega prometa. Pristopilo je na novo 26 zadružnikov, izstopilo je 12 zadružnikov, ostalo je 518 zadružnikov s 526 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 77, uničilo pa 34; obstoji 390 knjižic na 208.158 kron 96 vin., in znaša povprečna vloga 533 kron 74 vin. Posodilo se je na novo 26 zadružnikom, 45 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je torej 495, ki dolžujejo skupaj 226.577 kron 68 vin., ali povprek 457 kron 73 vin. Čistega dobička je bilo 1948 kron 22 vin., ki se pridene posebni rezervi, katera je s tem narastla na 8916 kron 30 vin. Za dobre namene se je razdelilo: 1. Darila šolarjem v Šmihelu 20 kron. 2. Šolam v Šmihelu, Globasnici in Vogračah 50 kron. 3. Požarni brambri v Štebnu 50 kron. 4. Velikovski šoli 50 kron. 5. Prispevek za cerkvena okna v Šmihelu 50 kron. 6. Naši straži

10 kron. Vkup 230 kron. — Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zdajno revizijo izvršila dné 17. maja 1899.

Zavarovalna zadruga. Dné 26. aprila vršil se je v Celju v „Národnem domu“ osnovalni shod zavarovalne zadruge. Došli so kmetovalci in odkritosrčni prijatelji kmetovalca iz vseh krajev naše domovine. Sklicatelj Ivan Kač razložil je namen zavarovalne zadruge, prebral najvažnejše točke združnih pravil in priporočal vsem rodoljubom delati neustrašeno, složno in nesebično na rešitvi kmeta od pogina. Govorili so dalje gg. dr. Ivan Dečko, c. kr. notar Baš iz Celja in g. Alfons Svet, prijor v Ptuju. Vsi govorniki pozdravljali so neprecenljivo važnost in veliki pomen te zadruge in priporočali, da se po prijateljih kmetijstvih razširi ta zadruga v celej naši domovini. Zadruga se je ustanovila, potrdila pravila in izvolili so se v začasno načelništvo gg.: dr. Josip Sernek, dekan Jos. Žičkar, dr. Ivan Dečko, vitez Berks, dr. Juro Hrašovec, notar Lovro Baš in Ivan Kač. Že imena teh gospodov jamčijo za dober uspeh zadruge. Ta odbor bode sedaj pravila natančno pregledal, oziroma popravi, izposloval od vlade vknjiženje, pravila vknjižil in delal nato, da se zadruga prej ko slej uresniči. Ko se je oglasilo dovoljno število udov, sklicé se glavni shod, voli stalno načelništvo, odbor in nadzornišvo, ter zadruga začne svoje delovanje. — Rodoljubi in pravi prijatelji kmečkega ljudstva pa se prosijo, da opozorijo ljudstvo na to zavarovalno zadrugo, da nabirajo ude, in sploh sodelujejo pri delu za rešitev in blagostanje ljudstva. Ko se pravila vknjižijo, se bode to po časnikih naznanilo. Sedaj naj bode le to omenjeno, da znaša pristopnina za vsakega uda enkrat za vselej 2 kroni, delež pa 5 kron. Letna premija ali zavarovalnina znaša za pristopivše v starosti 14 do 30 let 1 krono, od 30 do 40 let 2 kroni, od 40 do 50 let 3 krono in od 50 do 60 let 4 krono na leto. Pristopnina in letni prispevek se plača takoj pri vstopu, delež pa v teku meseca dnij po sprejemu. Letni prispevki plačujejo se potem vsako leto meseca januarja. Vsak ud te zadruge dobi brez ozira na starost ali premoženje, kedar postane za delo in zaslužek nezmožen, 300 kron na leto rente ali oskrbovalnine. Že iz rečenega je razvidno, da je ta zadruga velikega pomena za kmetovalce, saj so plačila tako mala, da zmore iste tudi najrevnejši človek in letna renta 300 kron pa bode rešila vsakega od beraštva. Kdor želi k tej zadruzi pristopiti ali dobiti kaka pojasnila, naj se obrne do Ivana Kača v Žalcu. O tej zadruzi bomo še več govorili, za sedaj le kličemo: na delo rojaki! Ivan Kač.

Gospodarske stvari.

Da se rja ne prime poljskega orodja, lahko zabraniš, če namažeš železne dele z zmesjo iz sala (špeha) in smole. V ta namen raztopi skupaj 3 dele sala in 1 del smole ter namaži to zmes s pomočjo kake krtače ali cunjé. Najbolj fino in najbolj težko orodje iz jekla in železa se s tem lahko dobro ohrani.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 10. maja.

Ime blaga	na birne		na hektolitrite		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	50	13	12	— konjev
rž	9	03	11	29	1 pitanih vol
ječmen	8	80	11	—	12 vprežnih volov
oves	5	06	6	32	3 junci
turšica	8	20	10	25	53 krav
pšeno	15	—	18	75	4 telice
fižol	14	—	17	50	— pitanih svinj
krompir	1	80	2	92	561 prascev
deteljno seme	12	—	15	—	
ajda	9	60	12	—	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po — K do — K, krave po 78 K do 240 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K — v do 6 K — v, kisló seno po 3 K — v do 5 K — v, slama po 3 K 20 v do 3 K 60 v.

Promet je bil srednji, kupčija slaba.

Velikovec, dné 9. maja. Prignali so: 117 volov, 74 krav, 3 telice, 6 telet, 312 ovac, 9 koz in 76 svinj. Cena pitanih volov 58 do 62 kron, vprežnih volov 52 do 58 kron za metriški cent žive vage. — Promet z govejo živino je bil slab; prišli so mesarji iz Celovca. Po pitanih ovcah se je močno popraševalo in so se dobro plačale.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)
Celovec. Dné 23. maja ob 10. uri, izba št. 85., posestvo vl. št. 18., d. ob. Trabence. Cena 3861 kron; najnižja ponudba 2579 kron.
Beljak. Dné 30. maja ob 9. uri, Otičeva kmetija v Podravljah, vl. št. 65, d. ob. Nova vas. Cena 6594 kron, najmanjša ponudba 4396 kron.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolično priredi 6. nedeljo po veliki noči, dné 27. maja s h o d v „Národnem domu“ v št. Jakobu v Rožu z zanimivim vsperedom. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Loterijske številke od 12. maja 1900.
Gradec 59 23 5 19 44
Dunaj 11 90 56 66 10

NAZNANILA.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXIII. c. kr. državna loterija.

Za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 16.514 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 410.200 kron.

Glavni dobitok je:

200.000 kron.

Žrebanje je neprekleno dné 7. junija 1900. leta.

Ena srečka stane 4 krono.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I., Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicaht. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke. Oddelok za državne loterije.

Služba organista in cerkovnika

na Žihpolji se more takoj nastopiti, ker je sedaj službujoči k vojakom potrjen. — Več se izvè pri župnijskem uradu na Žihpolji.

„Encijan-grenek“ (Encian-Bitter)

najboljše pomagilo za bolehen želodec in zoper influenco. „Zlata kolajna, Pariz 1898.“

David Pichler, Celovec.

Po pošti: ¼ litra 80 kr., ½ litra 1 gld. 50 kr.

V tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu je na svitlo prišel

Katekizem za katoliške šole

v združenih državah ameriških.

Sestavil in izdal

Rev. J. S. Šusteršič,

Joliet, Ill.

Z dovoljenjem prečast. St. Cloudskega škofijstva.

Cena kartoniranemu iztisu je 40 kr., po pošti poslan velja 45 kr.

Pridnega učenca

iz krščanske hiše sprejme **Peter Merlin**, trgovec „pri zlati krogli“ v Celovcu.

Svoji k svojim!

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode,

stolne ulice št. 1. — v Mariboru — Domgasse 1.

Priporočam se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom za naročila različnega cerkvenega orodja, kakor monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev (lustrav), svečnikov, križev itd., katere izdelujem iz različnih kovin, iz zlata, srebra ali bronza, ali tudi iz samo pozlačene in posrebrene kovine. — Izdelujem vse po najnovjših vzorcih, strogo po cerkvenih pravilih. Staro orodje in posodo prav dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognju. — Priznalna pisma na razpolago. Delo umetniško. Cene nizke. Za vse svoje izdelke jamčim.



Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi jeden kos z obratno pošto pošilja, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarne Trnkóczy-a v Ljubljani.



Lekarna Trnkóczy, v Ljubljani,

priporočá naslednja, že mnogo let z dobrim uspehom preskušena zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane krogljice, 1 škatlja 40 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni, pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztarljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.



Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist)

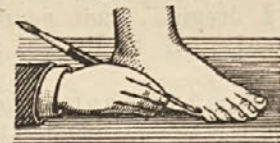
je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot novo poživljuje drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnenje kože, kraste, roženico, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičém bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.



Varstvena znamka.

Za varčne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, ozdravljence, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se priporočá namesto brezmočne, dražljive kave in ruskega čaja doktor pl. Trnkóczy-ja kakao sladni čaj kot tečno, krepilno, zdravo, najboljše in najcenejše redilno sredstvo. Zametek (¼ kile vsebine) 20 kr., 14 zamotkov samo 2 gld. 25 kr.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, kmetovalcev, živinorejcev itd. obrnjena na ohranitev zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na naše doktor Trnkóczy-jeve redilne preparate za živino.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, voléh in konjih. Že skoro 50 let z najboljšim uspehom v rabi, kedar živina noče žreti in da se zboljša mleko. — Zametek z rabilnim navodom 50 kr., pet zamotkov samo 2 gld.



Varstvena znamka.

Praščičji

krmilni in redilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, za tvorbo mesa in masti. — Zametek 25 kr., pet zamotkov samo 1 gld.



Varstvena znamka.